

EUROPA OP DE MOTOR

Tochten door tien landen

Aanrijroutes

Duidelijke kaarten

Sfeervolle beschrijvingen

Motorvriendelijke accommodaties

Restaurants

Praktische informatie

Han van Geenhuizen

Inhoud

<i>Voorwoord</i>	8
<i>Nederland</i>	10
Drenthe	10
Zeeland	21
<i>België</i>	32
Noord-Wallonië	32
Zuid-Wallonië	41
<i>Luxemburg</i>	55
<i>Noord-West Frankrijk</i>	67
Picardië	67
<i>Noord-Oost Frankrijk</i>	77
Vogezen	77
<i>Duitsland</i>	84
Eifel	84
Zwarte Woud	96
<i>Zwitserland</i>	106
Centraal Zwitserland	106
Wallis	116
<i>Oostenrijk</i>	131
Tirol	131
<i>Denemarken</i>	140
Funen	140
Jutland	154
<i>Zuid-West Engeland</i>	171
Devon/Cornwall	171
<i>Noord-Engeland</i>	187
Yorkshire Dales	187
<i>Schotland</i>	198
<i>Ierland</i>	213
<i>Register</i>	228

Toergids als reisprikkel

Deze toergids met achttien bestemmingen is samengesteld voor de motorrijder die Europa wil ontdekken. Hierin geen aanwijzing hoe in snel tempo van A naar B te rijden, waarvoor al wegenkaarten en navigatiesystemen bestaan, maar een zee aan informatie over mooie, interessante streken, wetenswaardigheden, monumenten, adressen voor een lunch, en motorvriendelijk onderdak langs de route. Allemaal zaken die een meerwaarde aan een verblijf in het gekozen gebied geven.

Het idee een gids met Europese bestemmingen voor motorrijders te lanceren, met duidelijke routes en niet al te ver van huis, werd geboren uit de vele zelf ondernomen motor rondreizen. Nederland en België ontbreken uiteraard niet in de lijst van landen. Neem Drenthe in het noordoosten van Nederland, waar bossen, brinkdorpen, Saksische boerderijen en streekmusea voor de nodige cultuurhistorische achtergronden, een smoel geven aan deze provincie. Voor koffie met krentenwegge wachten de terrassen langs de route. Suggesties hiervoor zijn in de toerbeschrijving opgenomen en ze staan in het informatieblok expliciet vermeld. Op naar Drenthe dus.

Menig motorrijder neemt de Route du Soleil door de Ardennen naar Luxemburg om mooie weggetjes in de met bossen bedekte heuvels te pakken. Luxemburg, waar jaarlijks duizenden motorrijders heengaan, is een motorrijdersparadijs. In deze toergids krijgt het Groothertogdom een onalledaagse route in het teken van de Oranjes toebedeeld, met het kasteel van Vianden, waar ooit de Nassaus woonden, in de hoofdrol. Maar België valt de eer te beurt door steeds meer motorrijders te worden ontdekt, Wallonië in het bijzonder. Daarom aandacht voor de Hoge Venen en het dal van de Ourthe, waarbij het eetstadje Durbuy, voor culinaire genoegens, niet is vergeten. Door de zuidelijke Ardennen met golvende boslandschappen voert een andere route, die meteen een goede gelegenheid biedt om streekproducten te proeven en de Abdij van Orval met haar trappistenbier te bezoeken. De bezochte hotels, waar-

van de meeste in de categorie Logis de Belgique, zijn informeel van sfeer, bieden comfortabele kamers en hebben een goede tot uitstekende keuken.

Als bijzonder reisdoel is Funen in de gids opgenomen, het eiland in Denemarken, dat een oase van rust is en schoonheid uitstraalt, een 'must' voor motorrijders die wat anders zoeken, en die het golvende landschap met verstilde dorpen en historische landhuizen willen afwisselen met Langeland, het langgerekte eiland voor de kust, waar prehistorische graven zijn te vinden. De Yorkshire Dales in Noord-Engeland vallen dan weer onder de noemer ruig en afgelegen. Hier rijdt de motorrijder over schitterende weggetjes door een gebied van bergen en dalen, die tenslotte leiden naar de hoogste pub van Groot-Brittannië.

In de Vogezen, in Noordoost-Frankrijk, kan de motorrijder, niet ver van huis, de mooiste cols ontdekken. Eenzaam op de top is daar niemand, want vele motorrijders weten deze populaire pashoogtes te vinden. In Centraal Zwitserland komt Wilhelm Tell in beeld die er geschiedenis maakte in een toeristisch nog onderbelichte, maar aantrekkelijke regio. Wie verder gaat naar Wallis belandt in Zuid-Europese sferen, en rijdt er gouden zijddalen in, waar het leven kalm verloopt en tradities in ere worden gehouden. Er valt dus genoeg te beleven en te ontdekken in Europa. Of zoals Hans Christian Andersen, spookjesschrijver en reiziger, die op Funen werd geboren, ooit zei: 'Reizen doet leven,' wat voor menig motorrijder het motto is, of door deze toergids zal worden.

Han van Geenhuizen

Traktaties van het boerenland

De motorrijder zwiert hier over rustige wegen tussen hunebedden en bruine bonen, tussen boomomzoomde veenkanalen en eeuwenoude, rietgedekte boerderijen. En dampende koffie drinkt hij op zijn favoriete terrassen aan brinken van lommerrijke dorpen. Dit moet wel Drenthe zijn, de provincie van bossen, vennen, beken, heide en bijzondere musea. Deze toer door gevarieerd landschap is geknipt voor motorrijders die van mooie weggetjes, ruimte en ongelikte natuur houden.

Mag het imago van Drenthe misschien wat belegen zijn, nergens in Nederland komt zoveel natuur voor als in deze provincie. Zowel Staatsbosbeheer als Natuurmonumenten en Het Drentse Landschap bekommeren zich in hoge mate om grote en kleine natuurgebieden, die alle een beschermde status genieten. De tocht begint in **Borger** halverwege de Hondsrug, een esdorp omringd door elf hunebedden, waar café de Harburg in de Hoofdstraat op koele dagen de verkleumde motorrijder warmte biedt. Hoog bruin lokaal, een toog en in het midden staat een biljart, de maagvullende erwtensoep met spek en roggebrood is huisgemaakt. Aan de rand van Borger ligt aan de Bronnegerstraat het Nationaal Hunebedden Infocentrum vlak bij het grootste hunebed van Nederland. Totaal zijn er in Nederland nog 54 hunebedden over, waarvan 52 in Drenthe. Ze waren de grafplaatsen die pasten in de cultuur van het Trechterbekervolk ongeveer 5000 jaar geleden. Aan dit volk wordt de bouw van de uit zwerfkeien bestaande hunebedden ook toegeschreven. En niet zoals in de 17^e eeuw werd gedacht aan reuzen met een bovenmenselijke kracht. Overigens komt de naam trechterbeker af van een type aardewerkpot uit de laat-neolithische cultuur.

Noem het een lange heuvel, de Hondsrug, scheiding tussen Drentse zandgronden en Drents-Groningse venen, waar een

weg van noord naar zuid over loopt. **Emmen** als stedelijke begrenzing aan de zuidkant heeft een plein, enkele winkelstraten en een rijzig volwassen winkelcentrum, en niet te vergeten het Noorder Dierenpark met 450 soorten dieren. Van een groot dorp was nog geen sprake toen in de 19^e eeuw hier op grote schaal handel in turf werd gedreven. De uitbreidingen als gevolg van industriële ontwikkelingen na WO II drukken nu een stempel op dit supergrote dorp. Rij de ringweg van Emmen op en sla richting Beilen af, de N381. Neem afslag Zweeloo na een paar kilometer om de tocht voor te zetten. De weg slingert zich door de rust van dit dorp met enkele oude rietgedekte boerderijen zoals het monumentale exemplaar aan de Kruisstraat 21. Hier is restaurant Idylle gevestigd waar op Michelinster-niveau wordt gekookt met producten van biologische boerderijen in de omgeving.

Bruine bonen in Westerbork

Aan deze motorroute liggen meer typisch Drentse dorpen, zoals het dromerige Aalden en Meppen met in het lommer schuilende oude boerderijen. Verderop komt het natuurreservaat Mantingerzand van Natuurmonumenten in zicht aan de weg naar Mantinge. Hier strekt zich een zandig stuk natuur uit met zandverstuivingen, bos, heide, jeneverbesstruwelen en een oervennetje. Op de velden van het reservaat grazen donkerbruine Schotse hooglanders die niet door bezoekers mogen worden gevoerd. De tocht gaat verder naar Bruntinge, ga de N381 onderdoor, en dan naar **Westerbork**, waar een gedenkplaats herinnert aan het kamp Westerbork uit WO II.

Aan de Hoofdstraat van dit lommerrijke dorp is op 42-44 de Museum-Herberg De Ar gevestigd in een 100

Drentse kamer uit grootmoederstijd in Museum-Herberg De Ar in Westerbork.

jaar oude boerderij. Op de deel met een vloer van plavuizen staan boerentafels en -stoelen, het horecagedeelte, en daaromheen zijn rariteiten uit grootmoeders tijd uitgesteld. Het oog valt direct op een fraaie arrenslee, die ooit aan koningin Emma toebehoorde. Verder zijn er een grutterswinkel, evenals een kapperssalon uit vroegere jaren, en enkele Drentse oude stijkamers te bezichtigen. Het personeel van de horeca in De Ar bedient in klederdracht.

Specialiteit? Bruine bonen op een wijze waarop Bartje jaloers zou zijn. Geen armzalig toegeschoven bord bonen, maar een complete maaltijd vult de tafel, waar elke motorrijder trek in krijgt. Dampend uit een schaal worden de bonen opgeschept, waar stroop, gebakken spek, zuur, ui en mosterd aan zijn toe te voegen. Als geste mag de motorrijder op koele dagen zijn helm in de warme bedstede van de Drentse Kamer leggen, niemand hoeft dus met een koude helm verder. Rij de straat in Westerbork uit en volg de borden naar **Orvelte**, een dorp als openluchtmuseum. Bijeen staan hier rietgedekte boerderijen, schuren en huizen uit oude tijden, winkeltjes, galerieën, een smederij en een bruin café.

Groot nationaal park

De bossen en velden, als grote landschappelijke hit van Drenthe, zetten zich na Westerbork richting Beilen in alle gemoeidelijkheid voort. In de knik bij Lieving is links een afslag naar Wijster, en dan volgt rechts richting Spier de spoorwegovergang. Ga in Spier links en dan rechts de A28 over. Nee, geen

Het uitgestorven esdorp Lhee ligt op korte afstand van Dwingeloo.

vogelreservaat, maar de kaketoef van het Van der Valk-concern siert motel en restaurant. Bij de afrit staat een klein infocentrum van Staatsbosbeheer. De route gaat het Dwingelderveld door, een nationaal park met een oppervlakte van 3600 ha, waar bossen van loof- en naaldbomen door vennen en heide worden afgewisseld. Aan de weg in een bocht staat links een houten huis met binnen informatiepanelen over het gebied van Staatsbosbeheer, hierachter in de zandige bossen van Lhee heeft de bosbeheerder tussen zandverstuivingen een natuurkampeerterein ingericht.

Waar de bossen eindigen en velden beginnen is links een afslag naar Lhee, een esdorp met verspreid staande boerderijen, waarvan sommige van oorsprong Saksisch of van het hallehuistype zijn. In dit dorp heeft Herberg De Börken, met wintertuin en zwembad, kapucijners met ui, paprika en spek als stevige kost op de kaart staan. Voor koffie en krentenwegge kunnen motorrijders hier ook terecht. De ronde open haard wordt op frisse dagen aangestoken om reizigers te warmen. Langs de bosrand ligt een camping van Natuurmonumenten, De Olde Bârgen, met een groot veld. Verderop volgt een door bomen aan het oog onttrokken oude joodse begraafplaats, en dan een vijfsprom met links een weg, die richting Dwingelose Heide van Natuurmonumenten loopt, de grootste vochtige heide van Noordwest-Europa. Aan de linkerzijde van deze gedeeltelijk onverharde weg ligt Recreatiecentrum De Noorderster schuilgaand in de bossen met zandige stuwwallen. Een deel is camping met ruime kavels, een ander deel is bungalowpark met standaard en luxe huisjes, die royaal van elkaar af staan. Dit centrum met sportieve voorzieningen grenzend aan de grote heide ligt in het nationaal park Dwingelderveld.

Terras aan de brink

De Drift naar het dorp **Dwingeloo** kreeg deze naam vanwege de dorpschaapskudde die er langstrok op weg naar de heide. Links staat het door bomen ingebouwde Planetron waar rondomfilm- en planetariumvoorstellingen in het ruimtetheater worden vertoond. Het geluid komt van alle kanten op de bezoeker af die onder het koepelvormige beeldscherm in een comfortabele stoel zit. De sterrenwacht met telescoop op het terrein is operationeel tijdens de georganiseerde sterrenkijkavonden. Verderop aan de Drift 20 in Dwingeloo staat links

een oude, rietgedekte boerderij uit 1855 met restaurant Onder de Eiken. Op de deel, stijlvol boers ingericht, bevindt zich het à la carte restaurant. Stal- en Heerenkamer zijn een brasserie, en in het plattelandscafé, onder hetzelfde rieten dak, wordt eens per maand een jazzavond gehouden. Het tuinterras grenst aan de Drentse velden.

Stop ook even bij Croissanterie à la Pelouse met terras aan de Drift 51. De bakker, een fervent motorrijder, biedt naast brood een royaal assortiment koek. Als souvenir zijn in te slaan de Drentse stoet, kruidkoeken en heidekoeken. Rij vervolgens langs de door rietgedekte boerderijen en voorname huizen omgeven brink met muziektent, brandvijver en zwerfkeien. De horeca is hier alom aanwezig, zoals De Riete, een café-restaurant met terras, populair bij motorrijders die willen lunchen. Tegenover hotel-restaurant Wesseling, sinds mensenheugenis een begrip, staat van dezelfde herbergiersfamilie, hotel-restaurant De Brink. In het sfeervolle grand café met open haard kan de motorrijder terecht voor een dagschotel en à la carte. Het ruime terras is vooral op mooie dagen in trek bij motorrijders op hun rondje Drenthe.

Ga langs de kerk met uivormige torenspits, in de volksmond de siepel, naar Dieverbrug aan de Drentse Hoofdvaart, die voor turftransport over water in de 18e eeuw werd gegraven. Rij vervolgens na de rotonde op Diever aan, een regiodorp, waar de kerk met een tufstenen onderbouw en een toren uit de 9^e eeuw, imposant aan de brink pronkt. Bezienswaardig is hier ook het Schultehuis aan de brink, nu museum, waarin generaties lang schouten hebben gewoond van het geslacht Ketel. Ga dit dorp richting Vledder uit en neem na een vis- en patatkraam de afslag naar Wateren en Zorgvlied. Aan beide zijden van de klinkerweg, voorbij het infocentrum van Staatsbosbeheer, schitteren de bossen van Boswachterij Smilde in het nationaal park Drents-Friese Wold.

Verzameling valse kunst

Waar de bossen even ophouden, en velden beginnen, en rechts de doorsteek Oude Willem is, kruist de doorgaande weg de herstelde bedding van het riviertje de Vledder Aa. Even verderop gaat de route naar links richting Doldersum waar de weg bijna mee kronkelt met het stroomdal van dit riviertje, dat volgens ambitieuze en kostbare herstelplannen van het hele

brongebied van de Vledder Aa zijn vroegere glorie moet terugkrijgen. Vanuit het zadel is de stand van zaken van het veranderde landschap goed waarneembaar. Heide en bos wisselen elkaar af tot Doldersum, een esdorp.

Hierna volgt **Vledder** van verre te herkennen aan de kerktoeren met een zadeldak. Op het dorpsplein ligt een knoert van een zwerfkei uit de ijstijd die 35 ton weegt. Het brinkdorp biedt nog meer, zoals het Zeemuseum Miramar aan de Vledderweg 25. Bijeen gebracht zijn hier 20.000 soorten schelpen, koralen, vissen en stenen, het levenswerk van mejuffrouw Warners. Spannend is ook het Museum voor Valse Kunst, aan Brink 1, in een voornaam pand. Schilderijen van Mondriaan, Dali, Appel, Ensor, Picasso en Toorop en vele anderen, gesig-neerd en wel, lijken verbazend echt, maar het zijn valse doeken. Een meester in namaakschilderijen was Han van Meege-ren, van hem hangt hier geruchtmakend werk. Te zien is ook een getekend boomlandschap van koningin Wilhelmina, maar dat is echt. De weg loopt als een brede lommerrijke laan naar **Frederiksoord**, ooit in 1818 ontstaan door oprichting van de Maatschappij van Weldadigheid. Armen en landlopers werden hier aan de ontginning van woest land gezet, om zo als fatsoenlijk mens een bestaan te kunnen opbouwen. Enkele eenvoudige woningen herinneren nog aan deze kolonistentijd. Van de musea staan De Koloniehof aan de Koningin Wilhelminalaan 87, over leven en werken in de ontginningsgebieden, en het museum Frederiksoord, Land van Weldadigheid, aan de Majoor van Swietenlaan 15, het meest in relatie met het ontstaan van dit dorp.

Rij links naar **Havelte** waar de weg langs alle aspecten van het Drentse landschap loopt. Links achter bossen liggen nog de resten van een door de Duitsers in WO II aangelegde landingsbaan. Een hunebed dat in de weg stond werd daartoe verwijderd, nu staat dit prehistorische graf weer op zijn oude plaats. Het dorp Havelte dat ingebed ligt in een origineel houtwallenlandschap ademt een statige sfeer uit. De boerderijen in de oudste delen van het dorp zijn uit 18^e en 19^e eeuw. De kerk met haar 15^e-eeuwse toren staat ongebruikelijk voor Drenthe buiten de dorpskern. Rij vervolgens richting Drentse Hoofdvart waar de weg bij uitspanning De Linthorst, zowel richting Assen als Meppel opgaat, en waar de tocht door Drenthe eindigt.

● Aanrijroute

Neem uit de richting Hoogeveen de A28 naar Assen en sla bij Beilen af en ga naar Westerbork voor de richting Schoonloo N374 en dan Borger. Uit de richting Assen ringweg, zuidoostelijke richting N33, onder Rolde afslag richting Borger N857, links N374 Borger.

● Musea

Nationaal Hunebedden Infocentrum, Bronnegerstraat 12, 9531 TG Borger. Tel. 0599-236374, e-mail: hunebed.info@tref.nl, internet: www.tref.nl/borger-odoorn. Geopend feb. tot eind dec. ma. t/m vr. 10:00-17:00 uur, za., zo. en feestdagen 13:00-17:00 uur.

Museumdorp Orvelte, Toeristisch Informatiepunt, Dorpsstraat 1a, 9441 PD Orvelte. Tel. 0593-322335, fax: 0593-322377, e-mail: vvvorvelte@hetnet.nl, internet: www.orvelte.net. Geopend dagelijks apr. t/m okt.

Museum-Herberg De Ar, Hoofdstraat 42-44, 9431 AE Westerbork. Tel. 0593-331533, fax: 0593-568042. Openingstijden: apr. t/m okt. di. t/m za. vanaf 10:00 uur, zo. vanaf 11:00 uur, 01 nov. t/m 31 mrt. do. t/m zo. vanaf 11:00 uur. Entree gratis.

Planetron, Drift 11b, 7991 AA Dwingeloo. Tel. 0521-593535, fax: 0521-593541, e-mail: info@planetron.nl, internet: www.planetron.nl. Grootste projectiescherm van Noord-Nederland. Geopend meivak. t/m herfstvak., alle schoolvak. ma. t/m za. 10:00-17:30 uur, zo. 12:00-17:30 uur, overige perioden zo. en feestd. 12:00-17:30 uur.

Museum voor Valse Kunst, Brink 1, 8381 BE Vledder. Tel. 0521-383352, e-mail: postmaster@museums-vledder.nl, internet: www.museums-vledder.nl. Geopend dagelijks wo. t/m ma. 11:00-16:00 uur, groepen op afspraak.

De Koloniehof, Koningin Wilhelminalaan 87-89, 8382 GC Frederiksoord. Tel. 0521-382712, internet: www.mvwfrederiksoord.nl. Openingstijden: Pasen t/m 31 okt. dagelijks 10-17 uur.

Frederiksoord, Land van Weldadigheid, Majoor van Swietenlaan 15, 8382 CE Frederiksoord. Tel. 0521-381237/381730. Geopend mei t/m okt. dagelijks 10:00-16:30 uur.

● Hotels/restaurants

Restaurant Idylle, Kruisstraat 21, 7851 TZ Zweeloo. Tel. 0591-371857, fax: 0591-372404, e-mail: info@restaurantidylle.nl, internet: www.restaurantidylle.nl. Stijlvolle ambiance in een oude boerderij,

lunch/diner, menu's en à la carte, Michelinster-niveau.

Hotel Spier-Dwingeloo, Van der Valk, Oude Postweg 8, 9417 TG Spier. Tel. 0593-564800, fax: 0593-56 48 05, e-mail: spier@valk.com, internet: www.valk.com. Restaurant. Middenklasse.

Hotel-restaurant De Börken, Lhee 76, 7991 PJ Dwingeloo. Tel. 0521-597200, fax: 0521-597287, e-mail: info@deborken.nl, internet: www.deborken.nl. Comfortabele kamers, wintertuin, overdekt zwembad, sauna, fitness. Middenklasse. Motorvriendelijk.

Grand Café Hotel De Brink, Brink 30-31, 7991 CH Dwingeloo. Tel. 0521-591319, fax: 0521-590666, e-mail: info@hoteldebrink.nl, internet: www.hoteldebrink.nl. Comfortabele kamers, lounge/brasserie met open haard, restaurant met dagschotel, menu's en à la carte.

Restaurant-brasserie-café Onder de Eiken, Drift 20, 7991 AB Dwingeloo. Tel. 0521-593272, fax: 0521-593573, e-mail: info@onderdeeiken.nl, internet: www.onderdeeiken.nl. 19e-eeuwse boerderij met tuinteras. Dagschotels, menu's en à la carte, lunch in hoogseizoen. Keuken: Frans, Nederlands. Motorvriendelijk.

Café-restaurant De Riete, Brink 21, 7991 CH Dwingeloo. Tel. 0521-592035. Terras. Lunch/diner. Motorvriendelijk.

Croissanterie à la Pelouse, Brink 51, 7991 CJ Dwingeloo. Tel. 0521-593626. Met terras bij de brink. Koffie, broodjes, croissants, Drentse lekkernijen. Motorvriendelijk.

● Campings

RCN De Noordster, camping en bungalowpark, Noordster 105, 7991 PB Dwingeloo. Tel. 0521-597238, fax 0521-597589, e-mail: noordster@rcn.nl, internet: www.rcn.nl. In de bossen van nationaal park Dwingelderveld, goede sanitaire voorzieningen, bungalows 4-8 personen, groepsaccommodatie, openluchtzwembad vlakbij, restaurant, snackbar, terras. Open: hele jaar.

Kampeerterein De Olde Bârgen, Oude Hoogeveensedijk 1, Lhee, 7991 PD Dwingeloo. Van Natuurmonumenten. Tel. 0521-597261, e-mail: oldebarg@euronet.nl, internet: www.dwingelderveld.com/oldebar-gen. In nationaal park Dwingelderveld, aan bosrand, grasvelden met houtwallen, keurig sanitair, tentenveld. Open: hele jaar.

● Kaart

Suggestie Toeristenkaart Drenthe schaal 1:100.000 van de ANWB/VVV.

● Algemene informatie

Informatie over Drenthe en accommodatie bij lokale VVV's, internet: www.vakantieprovincie.nl.

● Route

Borger N34 ri. Emmen, vanuit Emmen ri. Noord-Sleen en Beilen N381, afslag Zweeloo, Aalden, Meppen, voorbij Mantinge re. Bruntinge, Eursinge, Westerbork, in Westerbork ri. Beilen N856, bij Lieving li. ri. Wijster, re. Spier, li. ri. Pesse re. ri. Dwingeloo A28 over, weg door Boswachterij Dwingeloo, li. langs bosrand naar Lhee (niet aangegeven), in Lhee langs bosrand ri. Dwingeloo, vijfsprong, re. ri. Dwingeloo, voorbij de brink re. langs kerk ri. Dieverbrug/Diever, over rotonde ri. Dieverbrug N855, Drentse Hoofdvaart over, na rotonde ri. Diever, door Diever re. ri. Wateren en Zorgvlied, li. ri. Doldersum, ri. Vledder, ri. Frederiksoord N855, li. ri. Havelte N353 tot Drentse Hoofdvaart, hier richting Assen of Meppel. Afstand deze toer Borger-Havelte circa 115 km.